

Giften/schenken respectievelijk integriteit c.q. anti-witwasbeleid

Achtergronden.

Een gift is een blijk van betrokkenheid bij Yets. Dat zij giften ontvangt betekent dat de inzet van Yets wordt gewaardeerd.

Giften / schenkingen vragen wel aandacht van directie en bestuur. Medio december 2020 heeft Yets een substantiële gift ontvangen. De Bank heeft hierover vragen gesteld aan Yets. In de media verschenen verder berichten over het 'witwassen' van gelden en reputaties. Met een gift aan - dan wel een rol binnen - een goede doelen stichting én aansluitend de bekendheid die daaraan wordt gegeven, zou profijt getrokken kunnen worden van, in dit geval, de positieve reputatie van Yets. Een gift aan en betrokkenheid bij Yets kan bijdragen aan verbetering van een dubieuze reputatie van een gever.

Op 1 februari 2021 heeft het bestuur van Yets besloten tot beleidsmatige aandacht hiervoor.

Een groot deel van de inkomsten van Yets bestaat uit subsidies van o.a. lokale overheden en fondsen. Komt Yets door giften of contacten met derden in 'dubieus vaarwater' dan kan dit als een boemerang terugkomen bij Yets en bijv. ook de subsidie-inkomsten in gevaar brengen. Lokale overheden - een gemeenteraad - zijn ontvankelijk voor negatieve publiciteit en waardoor verleende subsidies eens extra onder de loep genomen zouden kunnen worden.

Bij 'witwassen' is er overigens ook de strafwet. De wetgever heeft het voorhanden hebben van voorwerpen (geld) afkomstig uit enig misdrijf strafbaar gesteld (art. 420 bis WvSr.).

Rondom giften en schenkingen¹ spelen mogelijk ook andere aspecten.

Een schenker, dan wel, na zijn overlijden, zijn rechtsopvolger onder algemene titel ('erfgenaam') zou kunnen stellen dat de schenking het gevolg was van 'misbruik van omstandigheden' en dat daarom de schenking vernietigd moet worden. Treft dit doel dan zal het geschonken bedrag terugbetaald moeten worden. De 'beschonkene' (!; degene die de schenking heeft ontvangen) staat bewijsrechtelijk 'sterker' als van de schenking een notariële akte is opgemaakt (art. 7:176 BW). Afhankelijk van de hoogte van de schenking en de persoon van de schenker zou voorstelbaar kunnen zijn dat Yets een belang heeft bij een notariële schenkingsakte.

Ook kunnen er m.b.t. giften consequenties zijn op erfrechtelijk vlak.

Een afstammeling die volgens de wet ook erfgenaam is heeft tenminste recht op 'zijn legitieme portie'. De hoogte van de legitieme portie wordt mede bepaald door de giften die een gever (later: erflater) bij leven heeft gedaan (art. 4:67 BW). Voor de uitbetaling van deze legitieme portie zal de legitimaris na overlijden van de erflater op de eerste plaats aankloppen bij de gezamenlijke erfgenamen. Maar is hetgeen de legitimaris bij deze erven kan verkrijgen onvoldoende, dan kan na overlijden van de gever / erflater 'diens' legitimaris voor zijn legitieme portie ook aankloppen bij de begiftigden ('inkorting', art. 4:89 BW) en wel ter zake de giften die tot 5 jaar voor overlijden zijn gegeven. Een beroep op inkorting door een legitimaris vervalt na verloop van een hem door de begiftigde gestelde redelijke termijn en uiterlijk 5 jaar na het overlijden van de erflater (art. 4:90 BW).

Dit alles speelt niet indien het gaat om *gebruikelijke giften en die niet bovenmatig zijn* (art. 4:69 lid 1 sub b BW).

¹ Een 'gift' is het 'brede' begrip (zeg: een eenzijdige handeling door de gever); een schenking is een overeenkomst (een 'tweezijdige' handeling) 'om niet' die ertoe strekt dat de ene partij, de schenker, ten koste van eigen vermogen de andere partij (de begiftigde) verrijkt.

Inkorting vanwege de legitieme portie kan overigens ook plaatsvinden bij legaten (een legaat: een bedrag / een vorderingsrecht op een bedrag dat de erflater bij testament toekent aan bijv. Yets). Belang van Yets lijkt vooral te zijn dat achteraf ten minste nog de omvang van de gift vastgesteld kan worden. Beleid, vanwege een kans op inkorting, lijkt niet noodzakelijk; bewustzijn van een kans op inkorting – vooral bij substantiële giften – lijkt voldoende.

Beleid. Vanuit deze achtergronden zijn er de volgende uitgangspunten voor beleid:

1. Zowel de directie én het bestuur zijn alert op reputatie -en integriteit risico's.
2. Ook zijn de directie en het bestuur zich ervan bewust dat bij giften een kans op inkorting bestaat.
3. Elke gift² komt aan de orde in een bestuursvergadering - een gift verdient aandacht.
4. Extra aandacht is er bij giften van € 5.000,- of hoger.
De aandacht van de directie en het bestuur betreft zowel de persoon van de gever als zijn motieven om een gift te geven. Met 'de persoon' van de gever wordt bedoeld op 'natuurlijke' personen als ook op de bedrijven die een gift geven aan Yets.
Onder andere is de aandacht van de directie en het bestuur gericht op:
 - a. het vaststellen van de identiteit van de gever;
 - b. het verkrijgen van informatie over de reputatie van de gever;
 - c. het hebben van mondeling contact met de gever, telefonisch dan wel in een persoonlijk contact;
 - d. het vastleggen van de 'NAP'-gegevens van de gever (naam, adres, woonplaats, telefoonnummer);
 - e. het verkrijgen van informatie over de motieven van de gever (van wie of wat kent hij Yets?; waarom een gift?; verwacht de gever wellicht 'iets terug' van Yets?).
 - f. noemt een (bij Yets onbekende) gever een 'verwijzer' die hem heeft geattendeerd op Yets, dan overwegen directie en bestuur om bij deze verwijzer nadere informatie in te winnen over de gever en zijn motieven ('wie of wat' is de gever?; hoe staat de gever [maatschappelijk] bekend, volgens de verwijzer; wat is het motief van de gever, volgens de verwijzer?)
 - g. bij een onbekende gever en een substantiële gift (€ 5.000,- of meer) wordt de gever 'gegoogled' én wordt onderzoek gedaan op sociale media naar de gever.
 - h. bij een substantiële gift (€ 5.000,- of meer) en een onbekende gever die een onderneming drijft, wint het bestuur handelsregister-informatie in over deze onderneming, eventuele moeder / dochter-vennootschappen, de UBO én eventuele, in het oog springende, relaties van de gever respectievelijk moeder/dochtervennootschappen.
Moeder -en dochter vennootschappen worden ook gegoogled / 'bekeken' op sociale media.
 - I. bij een substantiële gift (€ 5.000,- of meer) bespreken directie en bestuur of de gever in overweging moet worden gegeven of de gift moet worden vastgelegd in een notariële akte.
5. De sub 4 verkregen informatie wordt op schrift gesteld en geëvalueerd door het bestuur.
De centrale vraag is of het bestuur op grond van de sub 4 a t/m l verkregen informatie al dan niet een 'niet pluis' gevoel heeft omtrent de gever en zijn gift.
6. Heeft het bestuur geen enkele aanleiding voor een 'niet pluis'-gevoel en wordt de gift geaccepteerd, dan zal de gever schriftelijk worden bedankt door bestuur en/of directie.
Te overwegen valt om in de dankzegging het bedrag van de gift en het motief voor de gift te verwerken.
7. In geval van een door het bestuur gedragen 'niet pluis'-gevoel weigert Yets de gift en wordt deze, indien al bijgeschreven op rekening van Yets, gerestitueerd aan de gever.
8. Bij een 'niet pluis-gevoel' en weigering / restitutie van de gift, zal het bestuur een melding bij de politie overwegen.
9. Het doel van beleid is alertheid bij directie en bestuur. Hoe reputatie -en integriteitsrisico's zich kunnen voordoen, kan niet worden voorspeld. Ook buiten het terrein van giften kunnen deze risico's spelen (bijvoorbeeld een presentatie en een exorbitante beloning waarvoor 'men' een factuur van Yets vraagt). Oftewel: bewustzijn van risico's en 'alertheid' daarop is van belang.

² Hierna wordt verder het brede begrip, gift, gehanteerd en waarmee zowel op giften als ook op schenkingen wordt bedoeld.

